Temmuz 2019
Sayı 15

Sert Ünsüz

gerekirse yumuşamasını bilir

Okunacak nesne
Yazarını
buldukça çıkar
Ederi beş para

PLASTİK GERÇEKLİK

Üreme olmadan cinselliğin yaşanabilir olması çok daha eski bir keşif ama 20. yüzyılda üreme teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde daha önemli bir şey oldu ve cinsellik –özellikle kadınlar için– bir tür özerklik kazandı. Cinsel birliktelik olmadan da üreme gerçekleştirilebiliyordu artık... A. Giddens 1992'de, üremenin ihtiyaçlarından kurtulmuş merkezsiz cinselliğe "plastik cinsellik" adını verdi ve bunun son otuz-kırk yıldaki cinsel devrimin ön-şartı olduğuna dair birtakım şeyler anlattı. Ben de size, ne zaman "Aha da vallah bu sefer geliyo devrim!" desek nasıl çaktırmadan biraz daha köşeye kıstırıldığımıza dair bir şeyler anlatacağım.

9 Mart 1959. Güzel ve genç bir kadın doğar. B. Millicent Roberts. Doğduğunda çoktan New York'ta bir liseyi bitirmiş, hatta K. Carson ile romantik bir ilişki yaşamaya başlamıştır bile. Hayvanları çok sevmektedir, bu yüzden kedileri, köpekleri, atları, pandası, yavru aslanı ve bir de zebrası vardır. Pilotluk lisansı olduğu gibi cip de kullanabilmektedir. Bazen veteriner, bazen astronot, bazen diplomat, bazen de hepsi birden olarak karşımıza çıkabilir. Haliyle farklı ülkelerden pek çok da arkadaşı vardır; İspanyol Terasa, Afrikalı Christie... Hatırladınız değil mi Barbie ile Ken'i?

1960. Amerika Birleşik Devletleri. İkinci Dünya Savaşı biteli on beş yıl olmuş. Bu süre içinde Soğuk Savaş sebebiyle bir yandan büyük bir suç olan komünist olma meselesi bir yandan ırkçılık sorunları bir yandan da ekonomiyi iyileştirme gayretleri ile haşır neşir olan hükümet, baş-

larda, beat kuşağı hareketinin temellerinin atıldığından habersizdir. '50lerin sonuna doğru komünistlik olmasa da ırkçılık karşıtı hareket ve beat kuşağı hareketi iyice hızını alır. Bununla birlikte, on beş yıl önce sekiz tane olan alışveriş merkezi sayısı 1960'ta üç bin sekiz yüz kırka çıkar; ailelerin dörtte üçü evinde en az bir televizyon bulundurmaya başlar. Ama gelin görün ki "Savaştan alnımızın akıyla çıktık. Çok şükür işimiz gücümüz ve alışveriş merkezine yakın bir evimiz var. Hanım aynı anda hem yemek yapıyor hem çocuk bakıyor hem de televizyon izleyebiliyor. Daha Allahtan belamı mı isteyeceğim?" diyen pırıl pırıl insanlar karşısında iyice çirkefleşir beat kuşağı zibidileri. Üstüne üstlük bu arada siyahiler de 1960 tarihli Vatandaşlık Hakları Yasası'nı kabul ettirip, oy kullanmalarını engelleyenlere karşı daha ağır cezalar verilmesini sağlarlar. Sonuç olarak 1967'de siyahi Barbie doğuverir.

...

1997'de bir pembe tekerlekli sandalyeye oturan Barbie çıkar karşımıza... 2003'te ise Barbie'ye bir tepki olarak "Fulla" doğar. O da doğduğunda çoktan tesettürlüdür. Suriyeli Fulla'nın reklâmları dürüst, sevgi dolu, şefkatli ve anne-babasına saygılı diyerek yapılmakta; Fulla yetkilileri, Barbie'nin erkek arkadaşı Ken'in benzerini üretmek yerine kızların özeneceği 'Doktor Fulla' ve 'Öğretmen Fulla'ları çıkarmaya hazırlanmaktalardır...

Barbie için hiçbir zaman, kesin olarak, şudur ya da budur diyemeyiz. Şurada ya da burada yaşar da diyemeyiz... Biz hangi koşullarda olursak olalım, etrafımızda olup biteni anlamaya çalıştığımız sırada o yanımıza gelecek ve bize geleceğimizi verecektir. O sadece modern toplumun de-

ğil; yaratılmak istenen hangi tür bir toplumsa onun ikonudur.

Doğrudan Barbie ya da Ken ile tanışmayan bir çocuk bu durumdan kurtulmuş sayılamaz. Çünkü –özellikle– televizyon onların gerçekte de yaşadığını o role bürünmüş insan örnekleri göstere göstere işler çocuğun içine ve oyunlarına. Barbie içine sızdığı oyunlarda duruma göre bazı değişiklikler yapar. Mesela o bir bekârdır. Bir erkek arkadaşı vardır ama evlilikle ilgili bir kaygısı yoktur. İyi okullarda okuyup, kendini yetiştirmiştir. Her an dünyanın herhangi bir yerinde olabilir veya istediği her şeyi satın alabilir. Modayı ve popüler kültürün tüm ürünlerini takip eder. Bir ara Barbie için dantelli iç çamaşırları da üretilmişti yanlış hatırlamıyorsam. Barbie, asla, hangi ayakkabıyı alacağına karar vermekten daha zor bir seçimle karşı karşıya kalmamıştır, kalmayacaktır. O, yalnızca yararcı ama iyi niyetli, sevimli, tüketici bir bedendir. Böylece çocuklar uysal birer müşteriye dönüşürler.

Çocukluktan uzaklaştıkça insan kendisini karmaşanın içinde bulur… Zira Barbie, ne bizim gibi tacize uğramış, ne parasız kalmış, ne de siyasi bir eylemde bulunmuştur. Dolayısıyla insan, gerçeklikle fantezinin tutarsızlığının yaşattığı hayal kırıklığından kurtulmak için kendi senaryosunu o masala göre uyarlar ve var gücüyle çalışarak uygun birey olma yolunda koşmaya başlar.

Bu tür girişimler özellikle geçiş toplumlarında apayrı bir sorun yaratır. Kabul ederiz bize sunulan her şeyin müşterisi olmayı; reklamları da güzelce takip ederiz ama gelenek-yenilik çatışmaları, kültürler arasındaki uyumsuzluk, değiştirilmek zorunda kalınan alışkanlıklar vs. bizi sıkıntıya sokar. Bu sıkıntı sebebiyle kendimize "kimim, ne

yapacağım, neden yapacağım" sorularından önce ve çok "nasıl yaşayacağım" sorusunu sorup öyle karar vermeye çalışırız. Böylece ahlâk, sevgi, cinsellik, üreme, para, kabul görme, sağlıklı beden, sağlıklı zihin, asilik, yüceltilmiş zihinsel/psikolojik sorunlar vd. birbirine karışır gider...

Tüketim toplumlarında orta sınıf, fakirliğe ve onunla ilişkili gördüğü gelenekselciliğe karşı ölesiye korkutulduğu için bunu aşmak uğruna varını yoğunu ortaya koyar. Mesela Barbie'nin de desteğiyle bir eşitlik ve özgürlük oyunu oynarız. Bir kadın için bu oyuna kanmak demek, Barbie gibi, formumu koruyup tüketmekten başka bir sorunu olmaması halinde, bir erkeğin yaptığı her türlü işi hatta daha fazlasını yapıp her yere gidebilme hakkı olması demektir. Eşitlik, eşitsizliklerin üstünü örten ve zaten daha çok hizmete ve tüketime ihtiyacı olan ekonomik sisteme dâhil olmanızı sağlayan bir tür kandırmaca; özgürlük ise sınırlarını fark edemediğimiz bir tür serbestlikten ibarettir. Bunlar da bize daha fazla nesneleşmekten öte bir şey kazandırmaz. Daha önce bdsm ile ilgili yazdığımda, bazı insanların her gün bir yığın karar almak, bir takım işleri yönetmek zorunda kaldığı için her fırsatta kölesi olabileceği bir efendi aradıklarını söylediklerinden bahsetmiştim. Giderek bunun sadece gizli bdsm toplulukları ile sınırlı ve sadece cinsellikle ilgili bir eğilim olmadığını düşünüyorum.

Barbie'nin oyunda yaptığı bazı değişiklikleri doğru ya da yararlı bulabiliriz. Onunla yıllardır mücadele ediyor da olabiliriz. Dikkat etmemiz gereken husus, hangi tarafı seçersek seçelim, Barbie veya onun gibi bir ürünün yanımızda bitiverecek esneklikle bize sunuluyor olduğudur. Tıpkı her dönemde ve her durumda zaten en başından beri o dönemi/durumu savunuyormuşçasına yazabilen

gazeteciler gibi… Bir eylem ya da söylem biraz hareketlilik gösterdiği anda hemen ona uygun bir pazar yeri kurulduğunu görebilmemiz gerek. Ayrıca o eylem ya da söylemin giderek bir ürün haline gelebileceğini aklımızda tutmamız da önemli.

Genellikle işler şöyle yürür: Biri(leri) öyle dünyayı ayaklandırmayı falan planlamadan mesela kendi aklını kullanmaya cüret etmeyen insanlara karşı çıkar yahut manevi bir tür eksikliği hisseder ve onu tamamlamaya çalışır ya da tarihte yeterince dikkate alınmadığını düşündüğü birini keşfedip onun üzerine çalışmaya başlar. Derken sayısı giderek artan birileri bu çabaları kayda değer bulur ve ardına düşer. İşte bu ilk başlatanların değil de artık çoktan piyasanın eline geçmiş olan eylem/söyleme **plastik gerçeklik** diyebiliriz sanırım. Yani sürdürülebilir alışveriş için bozulup yeniden şekillendirilen gerçeklik. Hiç resim ile ilişkimiz yokken Frida'ya duyduğumuz hayranlık, ateist olduğumuzu söylerken Mevlana'nın hikâyeleştirdiği hadislerden alıntı yapmamız, pazartesi sendromu sohbetleri, gazetelerdeki zihinsel ya da bedensel hastalık belirtilerini kendimize yakıştırmamız ve birkaç gün sonra bu hastalıklara önerilen çözümlerin peşinde koşmaya başlamamız gibi şeyler hep bu plastik gerçeklik içinde yaşıyor olmamızdandır. Bu yüzden geleceğini sandığımız o kişisel ya da toplumsal devrime bir türlü kavuşamayız.

Ne diyordu 1984'te O'Brian Winston'a? "*İktidar acı çektirmek ve küçük düşürmek demektir. İktidar insanın kafasını parçalamak ve istenen biçimde bir araya getirmektir… Bu durumda denilebilir ki iktidar, akla ve hazza hükmetmek ister.*"

KABULGAN

Karga Kabuk

Ormana ilk kaçmaya başladığım zamanlarda annem tarafından tembihlenen birkaç komşumuz her fırsatta bana onu anlattılar. Bir zamanlar buradaki insanları koruyan, iyileştiren bir adam varmış. Bu adam istediği zaman istediği hayvanın kılığına girebilirmiş. Bir gün karga kılığında ormanı gezerken bir avcı grubunun sırf gösteriş için bir ceylanı vurduklarını görmüş. Bunun üzerine bu avcıları ve ailelerini asırlar boyu sürecek bir lanete mahkûm etmiş: Her yirmi yılda bir aile üyelerinden biri karga postuna bürünecek, ömrünü ormanda geçirecek ve bu ormanın dışında yaşayamayacakmış. Eğer insanlar içinden gelip de ormana zarar veren olursa onu didikleye didikleye ciğerlerine kadar yermiş Karga Kabuk. Bu yüzden öyle her canım istediğinde ormana gitmemeliymişim... Eve döndüğümde takvimdeki işaretlerimi saymıştım; iki yüz on yedinci kez gitmiştim ormana. Karga Kabuk yoktu.

Karşılaşma

Nefes almayı can yakıcı hale getiren kupkuru bir sıcaklıkla kaplıydı hava. Yutkunabilmek için boğazımdaki kum taneciklerini aşmam gerekiyordu. Öğle vaktinden önce ormana gidebilmek istiyordum. Normal bir günde yelkovan annemin yıllardır özenle baktığı plastik çiçeği gösterirken başlar büyükşehirden ayrıldığı günün fotoğrafını gösterdiğinde biterdi. İkisi de annem için önemli hatıralardı. Çiçeği yol kenarında bulmuştu ama bu mühim değildi. Hamile olduğunu öğrendikten hemen sonra karşısına çıkan bu çiçek onda bir sonsuzluk, zarar verilemezlik hissi uyandırmıştı. Fotoğraf ise ne köy ne şehir olan bu

arada kalmışlıklar mekânına taşınacağımız gün çekilmişti. Ben o zaman henüz bir yaşlarındaymışım. Babam öleli yaklaşık sekiz ay olmuş ve annem memuriyetine başlamak üzere beni daha rahat büyütebileceğini umduğu ve dahası ikinci eşiyle tanışacağı bu yere doğru yola çıkmış.

Ne yazık ki o gün normal bir gün değildi. Annem hastaydı ve işe gidememişti. Saat on buçuk olmasına rağmen annemin evde olduğunu görünce sinirlendi. Annem ya da benim gibi değildi öfkesi. Hem nezaket hem de başa çıkılamaz bir güçle bezenmiş ölüm tehdidiyle dolardı gözleri. Tane tane ve her kelimenin karşısındakini terbiye ettiği bir tonda konuşur; kaşlarını asla çatmazdı. Eğer çok sinirlendiyse n harfini vurgularken üst dudağının sol tarafı hafifçe yukarı hareket eder ve burnu gerilirdi. Annem bunun olağan bir erkek davranışı olduğunu düşünürdü. Bu sefer de hasta olduğu halde doktora gitmemesi onu endişelendirdiği için kızdığını düşünmüş, gözleri dolu ama gülümseyerek hemen hazırlanıp doktora gideceğini söylemişti. Yalnız kaldığımızda saat plastik çiçeği de fotoğrafı da çoktan geçmişti. Ormana gecikiyordum. Sinirlendiği zaman daha uzun sürüyordu. Gözümü saatten ayıramıyordum. Nihayet eli gevşediğinde hemen ayakkabılarımı giymeye koştum. Bisikletime binip ormanın yolunu tuttum. Dokuz yaşındaydım ve en yakın arkadaşım ormandı. Yaz bittiğinde okula başlayacağım ve civardaki tüm çocuklarla mecburen bir arada olacağım için insanlar arasında kalmaya gerek duymuyordum. Ormanda insanların karşıma çıkma ihtimali olmayan yerleri keşfedeli beş ay oluyordu. Bazen ağaca çıkıyor bazen öylece toprağa uzanıyordum. Artık neredeyse her sesi her kokuyu tanıyordum. Fakat o gün beklenmedik bir şey oldu ve tanımadığım daha doğrusu tanıdığım ama duyu-

yor olmama anlam veremediğim seslerin bana giderek yaklaştığını fark ettim. Sessizce başımı seslerin geldiği yöne doğru uzattım. İnsan mıydı, kuş tüyleriyle kaplı bir insan? Bu kadar büyük bir kuş olabilir miydi? O an dehşetle hatırladım, bu oydu: Karga Kabuk!

Ne yapacağımı bilemeden kalakalmıştım. İçten içe onunla karşılaşmayı diliyordum ama bu kadar korkacağımı düşünmemiştim. Bacaklarım titriyordu. Her an ağaçtan düşebilirdim. "Orada olduğunu biliyorum." dedi başını kaldırmadan. Bir an sonra ağaçta, karşımdaki dalda oturuyordu. Hayranlıkla karışık bir korkuyla onu incelemeye başladım. Her detayı görmek istiyordum. Gerçek bir karga olmadığı ortadaydı ama öyle emindi ki kendinden başka bir şey olduğunu söylemek mümkün değildi. Nihayet ağzımı aralayıp "Beni yiyecek misin?" diyebildim. "Sana asla zarar vermeyeceğim. Sen bu ormanın bir parçasısın" dedi. Sonra iç çekip kanatlarıyla omuzlarımı sardı ve "Ruhunu keşfetmene yardım edeceğim" diye söz verdi. "Ruh nedir?" dedim. "Ruh senin gerçek yüzündür" dedi. Hiçbir şey anlayamadığımı, şaşkınlığımı fark etmiş olmalı ki "Öğreneceksin her şeyi zamanla" dedi ve sakalının arasında izi görülen gülümsemesiyle üzerinde oturduğumuz ağacın hikâyesini anlatmaya başladı.

Öğrencilik Yılları

Öğrencilik derken okuldan bahsetmiyorum elbette. Benim okulum da öğretmenim de ormandı. Diğerlerinin okul dediği hepimizin yüzlerini birbirine benzeten; benzemeyenleri döven, taciz eden, cezalandıran, yarıştıran ve sonunda düşman eden tuhaf bir yerdi. Ancak gerçek yüzümü keşfedene kadar aralarına karışmak zorundaydım. Ormana gidemediğim diğer zamanlarda ise maki-

nelerle uğraşıyordum. Saat, bilgisayar, araba, ne olursa… Görüntülerinin ardındaki karmaşa beni çok heyecanlandırıyordu.

Karga Kabuk neredeyse bir yıl boyunca bana ormanın hikâyelerini ve ruhunu keşfedip istediği bedene bürünebilen insanları anlattı. Ben de ona kendi hikâyemi anlattım; evimi, okulumu, insanları… Bir gün, ruhumu tanıyıp izlemeye başladığımda babamla yüzleşebileceğimi söyledi. Yüzümün gerçekliği karşısında babam kendi yüzünü gizleyemeyecek, kendi kendiyle bir savaşa girecek ve parçalanacaktı.

Açıkçası bunları tam olarak anlamıyordum ama babamın parçalanması ihtimali beni rahatlatmıştı. Bu konuşmayı yaptığımız günün ertesinde annem eve bir kedi getirmişti. Yaralı olduğunu görünce üzülmüş ve ona bakmak istemiş. Kediyi görür görmez deliye döndü. Onu hiç böyle görmemiştim. İnanılmaz bir biçimde korkuyordu kediden. Kedi patisini zar zor kaldırdığı halde o her an tetikteydi. Bir yandan da anneme hemen ondan kurtulması için bağırıp duruyordu. Annem alelacele yarasını temizleyip biraz yiyecekle birlikte dışarı çıkardı kediyi. Yemeğini yer yemez evden uzağa bırakacağına da söz verdi.

Bütün gece bir kediye dönüşebilirsem neler yapabileceğimi hayal edip gizli gizli sırıttım. Ertesi üç gün sabahları evde saklanıp miyavlamaya başladım. Her seferinde kendini ya dışarı atıyor ya da odasına kapatıyor ve bana dokunmak aklına bile gelmiyordu. Ama ne yazık ki bu her akşam annemle evde kedi aramalarına ve daha çok kavga etmelerine sebep oluyordu. Dördüncü gün yakalandım ve kıyafetlerimin altında kalan her yerim kırmızı, mor, sarı veya yeşile döndü.

Ormana gittim. Karga Kabuk yaralarımı otlarla sardı. Sararken de her birinin hikâyesini ve nasıl kullanacağımı anlatmayı ihmal etmedi. Bittiğinde "Bir kaplanın ruhuna sahipsin. Onun yolunu izlediğin müddetçe istediğin her an bedenin ve ruhun bir olacak. Böylece insanlar yüzünde gerçek seni görebilecekler. Gece yarısına kadar benimle kal. Eve dönerken de çınar ağacının olduğu yolu kullan, diğerine sapma" dedi. Hiç itiraz etmedim. Zaten hemen eve dönmek istemiyordum.

Gece yarısından sonra yavaş yavaş eve doğru yürümeye başladım. Yol boyunca, ayrılırken neden "Artık senin saklayabileceğin bir sır değilim. İnsanlara benden bahsetmen gerekirse çekinme" dediğini düşünüp durdum. Eve vardığımda annem kapının önünde ağlıyordu. Babam beni aramaya ormana gitmiş. Neyse ki yanına tüfeğini almışmış. Benim için çok endişelenmiş... Devamını dinlemediğim bir yığın ağlamaklı cümle daha... Hiçbir şey söylemedim. Sarıldım sadece. Biraz sonra da odama gidip yattım.

Yüzsüz

Sabah uyandığımda kapının önünde komşular toplanmış homur homur konuşuyorlardı. İki gruba bölünüp arayacaklarını duyabildim homurtuların arasından. Ben buradaydım, kimi arayacaklardı? Kapının önüne çıkınca annemin halinden kimin arandığını anladım. Annem beni görür görmez koşup "Ormanı benden iyi biliyorsun, yardım et bulalım babanı" dedi. Hemen yola koyulduk.

Daha koca kayayı bile geçmemiştik ki üzerine kargalar üşüşmüş cesetle karşılaştık. Büyük bir yaygara koptu. Ben dâhil neredeyse herkes çığlık atmış, atmayanlarsa donup kalmışlardı. Annem bir yandan başımı kollarının

arasına almış görmemi engellemeye çalışıyor bir yandan haykırarak ağlıyordu. O kadar titriyordu ki ben de sarsılıyordum. Sonunda gücü kalmayıp bayıldığında cesetle karşı karşıya kaldım. İki kişi kargaları kovalarken bir diğeri görevlileri arıyordu. Kalanlar ise annemle ilgilenmeye başlamışlardı. Dehşet verici bir görüntüydü. Göğsü parçalanmış, yüzü delik deşik olmuştu; neredeyse yüzsüzdü. Bütün mide bulantıma rağmen iki adım daha yaklaştım. Bu paramparça yüzün sebebi benim yeni yüzüm müydü yoksa? Bir anda biri beni çekip uzaklaştırdı. Etraf iyice kalabalıklaştı. Onu tekrar görmedim.

Beni eve götürürlerken karga lafı ettiklerini duyar duymaz kulak kesildim:

– Anlatılanlar doğru dedim ben size değil mi?

– Ben biliyorum kimin yaptığını. O oğlan da senin gibi saçma sapan şeylere inandığından delirdi ya zaten!

– Bizim uğursuzların kayıp oğlanı mı diyorsun? Yaşıyor mu diyorsun o hala?

– Kim olacak başka? Şu küçücük çocuk mu?

Son cümleyi sinirle fısıldayarak söylemiş fakat duymama engel olamamıştı. Bu cümle değil ama bunu duyduğunda diğer adamın bana ve arkadaşına bakışları günlerce aklımdan çıkmadı. Onu Karga Kabuk hikâyesinden daha çok gerdiğim apaçık ortadaydı.

Kabuksuz

Ertesi gün iki üniformalı gelip ormanda birileriyle buluşup buluşmadığımı sordu. Alışkanlıktan "Hayır." dedim. Sonra bir tanesi "Karga adamı gördün mü bakalım hiç?" diye sordu. Karga Kabuk'un sözleri geldi aklıma; belki de bildiklerini artık herkese anlatmak istiyordur diye dü-

şündüm. “Onun adı Karga Kabuk!” diye bağırdım, “Her gittiğimde onunla buluşuyorum. Ama onu siz bulamazsınız.” Annem –muhtemelen delirdiğimi düşündüğü için– ağlamaya başladı. Üniformalılar ise hayal gücüm mü kuvvetli yoksa ormanda saklanan deli bir katil mi var emin olamadıkları için beni de yanlarına alıp ormanın yolunu tuttular. Karga Kabuk’un mağarasına vardığımızda onu sakince kapısının önünde otururken bulduk. Hiç kıpırdamadığı halde ona o kadar sert davrandılar ki postu parçalandı. Yol boyunca ağladım. Ormandan çıkarken üzerinde neredeyse tüy kalmamıştı. Onu buradan götüreceklerini anlayınca koşup yolunmuş, cılız beline sarıldım. Öyle sıkıyordum ki ayırmak için üç kişi uğraştı. Karga Kabuk’un son sözü “Yolunu kaybetme, ruhunu izle.” oldu. Karga Kabuk’un ardından ağlayan yalnızca ben değildim. Üst sokaktaki komşulardan biri “Oğlum! Affedin, aklı başında değildir” diye bağırarak koşup geldi ama yaklaştırmadılar. Ancak diğer yandan ellerinde koca taşlarla gelen kalabalığı durdurmaya güçleri yetmedi.

Yolculuk

Annem cenazenin ardından taşınma kararı aldı. Beni ormandan hatta mümkünse tek bir ağaçtan bile uzak tutmak istiyordu. Böylece taş, çelik, plastik ve et yığınlarıyla kaplı bir şehre taşındık. Karga Kabuk’u öldüren o caniler arasında olmak istemesem de bu şehirde yaşamak benim için sürekli hasta olmak gibiydi.

Okul yıllarımı kendimi tamir işlerine vererek geçirdim ve sonunda bir bilgisayar teknisyeni olup çıktım. Tüm bunlar yolculuğum için gerekliydi. Asıl yüzümü herkes için görünür bir hale getirmek istiyordum. Belki o zaman kendi yüzlerindeki boşluğu görebilirlerdi. Kazandığım

ilk parayla dövmelerimi yaptırmaya başladım. Hepsini tamamlamam bir yılımı aldı.

Bir gün annem bunu neden yaptığımı sordu. Ben de ruhumu izlediğimi söyledim. Annemin ilk defa bana bir şeyi neden yaptığımı sormuş olmasının heyecanıyla kendimi öyle kaptırmıştım ki konuşmaya çok geçmeden neşeyle Karga Kabuk'tan bahsediyorken buldum kendimi. Annemin gözünü bile kırpmadan donup kaldığını fark edince konuşmayı kestim. Kısa ve yorucu bir sessizlikten sonra yine sıradan bir akşamın içindeydik.

Ertesi gün heyecanla plastik cerrahi kliniklerinin yolunu tuttum ve yüzümü bir kaplanın yüzüne dönüştürebilecek bir doktor aramaya başladım. Görüştüğüm beşinci doktorla anlaşabildim. Yorgun ama mutlu bir şekilde eve döndüğümde annem yerden yarım metre yüksekte, boşlukta öylece duruyordu.

Cenaze boyunca her bir ziyaretçi tarafından kınandım, ayıplandım ya da acındım. Fısıldaşmalara boğuldukları sırada oradan çekip gittim. Geri döndüğümde kimse yoktu. Artık tamamen yalnızdım ve yolculuğun devamı için hazırdım.

Paranın Yüzleri

Operasyonların ardından sıra dişlerime gelmişti ancak kazandığım para hem geçinmeme hem de yolculuğuma yetişmiyordu. Sonunda annemden kalan evi satıp daha küçük ve oldukça eski bir eve taşındım. Kalan parayla dişlerimi ve eksik kalan birkaç detayı daha yaptırdım. Artık tam bir kaplandım. Yeni yüzüm, kedilerim ve küçük evimle yıllardır peşinde olduğum mutluluğa erişmiştim.

Sonraki yıllarımı tamir işleri ve birkaç televizyon programından gelen parayla geçinerek geçirdim. İş için gittiğim

yerlerde edindiğim birkaç dost dışında kimseyle uzun süreli ve birbirimizin ruhunu gerçekten görebildiğimiz bir ilişki kuramadım. Ama sayısını bilmediğim kadar insanla fotoğraf çektirdim. Çok sık hastalanmaya başlayınca daha iyi bir eve taşınmak istedim. Ama bunu yapabilecek kadar para kazanmıyordum. Bir arkadaşım bedenimi kiralamamı önerdi. Para karşılığında kendimi bir müzede sergilemeye başladım. Kimileri için bir ucube, kimileri için deli, kimileri için histerik bir aptal ve dahası fakat nadiren bendim. Hepsinin canı cehenneme!

Yüzleşme

Yüz birbirimizi tanımada, daha çok da tanımlamada ve birlikte yaşayabilmemizde en önemli yere sahip belli ki. Bir yüzü, ifadeleri olan herkes bizde ilişki kurulabilir bir varlık karşısında olduğumuz hissi uyandırıyor; bozulmuş, yanmış, yaralanmış yüzler ise ilişki kurarsak o bozulma bize bulaşabilirmiş hissi… Belki de bu hissin sebebi yüzlerimizin gerçekten bulaşıcı olmasındandır. Yoksa nasıl bu kadar benzerdik ki birbirimize? Nasıl üretebilir ve görür görmez tanıyabilirdik o ifade yığınlarını? Toplumsal maske diye bir şey var. Biliyoruz olduğunu; üzerine araştırmalar yapıyoruz, kullanıyoruz, kullanmayı onaylıyor ya da ayıplıyoruz. Sonra tüm bu yaptıklarımız da birer birer toplumsal maske haline geliyor; konumumuzu belirten yeni etiketler… Bunları da birbirimize bulaştırıyoruz. Yüz, bedenle ruhun tek ortak alanı belki de ama Karga Kabuk'un dediği gibi, yüzleri göremiyoruz aslında. Sanırım yalnızca karşımızdakinin benzeşilebilirlik ve örselenebilirlik sınırlarını görüyoruz.

Bedenimizi bizzat kendimiz bile bir eşya, ilişkilerimiz için bir araç olarak görürken başka birinin bizi –ama nesne

olmanın ötesindeki bizi– görmesini beklemek ne saçma! Neredeyse ömrümün tamamını ruhumu, aslımı görünür kılmaya çalışarak geçirdim. Sonunda başardığımı düşünürken bir de baktım ki görüntümü satar olmuşum. İlk ve tek olmanın çekiciliği sayesinde insana hem kendinin hem de başkalarının aslını arama, tanıma yolunu açmayı umarken ideal olanla ucube arasında bir yere yerleştirilivеren bir ürün olmuşum.

Az önce yine bir cosplay davetini kostümüm olmadığını söyleyerek reddettim. Artık paraya ihtiyacım olmayacak. Kedilerime iyi bakın.

Not: Niyetim plastik cerrahi alanı üzerine şen şakrak, memeli bir yazı yazmak, hatta terk edilen burunların gizli örgütlenmesi konusunda da siz sevgili okurları aydınlatmaktı fakat Latincede 'plasticus' kelimesinin yoğurma, şekil verme demek olduğunu öğrendiğim anda işler rayından çıktı. Fantastik hikâyelerden ziyadesiyle hoşlanan bir insan olduğumdan aklıma hemen 'shapeshifter' geldi. Ayrıca ziyadesiyle cahil bir insan da olduğum için bizim niye böyle ilginç bir mitolojimiz yok diye hayıflanırken –çünkü ben okumadıysam yazılmamış, duymadıysam ünlenmemiştir(!)– aslında kelime olarak tam da karşılığının olduğunu öğrendim: *Kabulgan (şekil, kabuk, kılık değiştiren... Daha çok bir hayvan şekline bürünmekle ilgili)*. Güvercin donuna girmek gibi sözleri daha önce duymuştum ama kabulgamayı ve bununla ilgili bir sürü masal olduğunu yeni keşfettim. Bu masallar bana Catman'i (Dennis Awner) hatırlattı. Sonuç olarak cehaletimden –daha doğrusu cehaletimin biçiminden– dolayı kendime bu sayıda can sıkıcı yazı yazma cezası verdim. Sizin bir suçunuz yok ama olsun. Hepimiz birimiz için!

PLASTİK ÂDEM

İnsanoğlunun çamurla çok uzun bir geçmişi olduğunu söylemek iddialı bir söz olmaz. Evrim tarihinde çok erken zamanlarda kullanılmaya başlayan bir iki teknolojiden biri çamuru işlemektir. Kültürün yükselmeye başlamasıyla çamurdan tabaklar, testiler, vazolar, kupalar, dev küpler ve sayısız benzeri şeyler ilk zanaatçılar tarafından yapılıp, süslenip pişirilerek sağlamlaştırılmıştır. Aşağı yukarı her alanda insanoğlunun elinin hemen altında ve faydalandığı bir malzeme olmuştur çamur. Belki bütün semavi dinlerde ilk insan Âdem'in topraktan yaratılması efsanesinin geçmesine neden olan şey, insanoğlunun çamurla kurmuş olduğu bu derin yaratıcılık ilişkisinden kaynaklıdır.

Zaman oku daima ileri yönlüdür. İnsanın kültürel evriminin yönü de daima ileri doğru olmak zorundadır. Bazen belki kısa dönemler için kültür zikzaklar yapabilir veya geçici geriye dönüşler yapabilir ama son tahlilde kültürel evrim –biz ona gelişme de diyebiliriz– ileri doğru olmuştur. İnsanlık da çamuru pişirmenin ötesine geçip, çeşitli metalleri adeta pişirip eşyalar üretmeyi öğrenecekti. Sonra peşinden cam eşyalar gelmeye başladı. Mevcut teknolojilere eklendiğinde şöyle bir tablo ortaya çıktı: Çamurun, taşın, bakırın, tuncun, demirin, gümüşün, altının, tahtanın, derinin kemiğin ve bir takım bitkisel veya hayvansal liflerin üzerine kurulmuş insan uygarlıkları. Aslında hiç de küçümsenmeyecek bir malzeme çeşitliliğidir bu. Avcı toplayıcılıktan başlayıp; hayvancılığın ve tarımın keşfine kadar gerilerden başlayarak perspektif

alıp, kronolojik olarak daha yakın çağlara baktığımızda bu malzemelerin değişik seviyelerde kullanımını ve sırasıyla sahneye çıkışlarını görürüz. Hatta Atlas Okyanusu geçildiğinde, Fransız Devrimi gerçekleştiğinde insanların çevresini kuşatan eşyaları, araç, gereç ve silahları hala bu malzemelerden üretilmekteydi. Roma'nın, Eski Mısır'ın, Çin'in, Endülüs'ün görkemli saraylarını süsleyen şatafat bu malzemelerden üretilmiştir. Büyük başarılar ve büyük zenginlikler üretilebilmiş olabilir ama zaman ilerlemek zorundadır. Zaman ilerledikçe beraberinde insan bilincini de sürükleyecektir. Bilginin ve teknolojinin yeterli birikimi bizi tarihte sanayi devrimi denilen olguya getiriyor. Artık, çağ, buharın gücünü kontrol etme üzerine kuruludur. Bu çağda makineler için bazı esnek bağlantı malzemelerine ihtiyaç duyulduğunda hayvan derisinin kullanıldığını görüyoruz. "İhtiyaçlar keşfin anasıdır." demiş Engels. İhtiyaç giderilebildiğine göre sorun yok gibidir. Fakat makineler durduğu yerde durmamıştır. Buhar gücü insanlığın hizmetindeki süresinin sonuna gelmiştir. Tarihin ilerleyişinde içten yanmalı motorlar çağı açılmak zorundadır. Kapıları zorlamakta olan yeni bir doğum gelmektedir. Bu çağda dünya artık bilinmez olmaktan çoktan çıkmış küçülmüş bir köydür. Ve kauçuk denilen bir madde insanoğlunun ihtiyaç duyduğu şeylerin üretimi için sahneye çıkar. Doğal plastik olan kauçuk, özel bir ağacın kabuğuna atılan çentiklerden süzülen öz sudan elde edilir. Derinin sağlayamayacağı bazı özelliklere sahip kayışların ve lastiklerin üretimi için idealdir. Fakat insanoğlunun oburluğu bitmez; otomobilin giderek daha fazla kullanıma girmesiyle lastik konusu büyük bir problem haline gelir. Bitkilerden elde edilen doğal kauçuk kullanılarak bu derecede bir lastik ihtiyacına cevap

vermek mümkün değildir. Bu noktadan önce 19. yüzyıl kimya sanayi bir takım yapay plastikler üretebilmiştir. Fakat bunlar çeşitlilik ve esneklik konusunda sınırlıdır. Tarih yeni bir atılım için acıkmış halde beklemektedir. Böyle durumlarda keşfin gelmesi kaçınılmazdır.

Petrol'ün henüz makine yağlayıcısı, gaz lambalarında aydınlatıcı ve içten yanmalı az sayıda motorun yakıtı olduğu bu dönemdeyiz. Petrolün işlenmesi sonucunda bolca yan ürün ortaya çıkmaktadır. Rafineri aşamasında artık ürün olarak elde kalan hidrokarbonlar bilim insanları için yeni bir define adasıdır. Laboratuvarlar bu define adasını didik didik aramaktadır. Nihayet kaçınılmaz olan gerçekleşir. Özel bir kimyasal işlem sayesinde rafineri atığı hidrokarbonlar uzun zincirler oluşturacak şekilde tekrar birbirine bağlanabilir hale gelirler. Artık plastikler çağa damgasını vurmak için sahneye gerçekten çıkmaktadır. İnsanoğlu yeni çamurunu bulmuştur. Çamur gibi, bu malzeme de toprağın bağrından çıkmıştır. Kapitalist tüketim çağına çok uygun, sayısız kalıplara döküp, sayısız şekilde kullanabilecek "üstün" ve "süper" bir malzeme…

O günlerden bugünlere, insan hayal gücünün yeni oyuncağı olan plastikler, hayatlarımızda girmedikleri bir alan bırakmadılar. Araba lastiğinden tabak, bardak, çatala... Ayakkabı ve çoraptan hırka ve kazaklara… Yapı ve inşaat malzemelerinden mobilyalara... Seracılık malzemelerinden sonsuz çeşitlilikteki poşetlere… Tıbbi malzemeler ve sıhhi tesisattan tutun da elektronik eşyaların üretiminde yalıtkanlık sağlamaya kadar, plastikler, yaşadığımız çağa damgasını vurdular. Plastikler 20. ve 21 yüzyıla damgasını vurdu ama elbette bunun bir bedeli de oldu. Sağlıklı yaşam guruları, çevre kirliği ile mücadele eden aktivistler her gün televizyonlardan, yazılı basından ve internet

üzerinden plastiklerin insanlar için ve ekolojik denge için ne kadar zararlı olduğunu anlatıp duruyorlar. Plastiklerin doğada yok olmayarak katı atık şeklinde kalışlarını anlatanlar var. Nice kanser hastalıklarının temelinde plastikleri görenler var. Okyanuslardaki plastiklerin deniz canlılarına açtığı zararları anlatanlar var. Herhalde radyoaktif maddeler ve sigaradan sonra insan ve çevre için zararları en çok dile getirilen şey plastikler diyebiliriz.

Lakin benim düşünceme göre radyoaktif maddeler ve sigaranın aksine insanlığın plastiklerden tümüyle vazgeçmesi imkânsıza yakındır. Tarihin akışında bir kader anında olduğumuzu hissediyorum. Nasıl ki çamur insanın varoluşa dair düşüncelerini harekete geçirip, hayvan geçmişinden koparak "insan"ın yaratılışında kritik bir rol oynadıysa, plastikler de et ve kemikten insanın geçmişinden kopup yeni bir varoluşa geçmesine neden olacaktır. Yeni bir varoluşun kaderi ellerimizde… Bu yeni varoluş insanımsı robotlar yani androidler olacaktır. Atalarımız elleriyle yoğurdukları çamurdan nasıl ki geçmişi hayvan olmayan bir Âdem yaratmıştır; bizler de plastikten geçmişi kan şiddet ve gözyaşı olmayan, geçmişi zafiyet, yetersizlik, ölümlülük olmayan yepyeni bir Âdem yaratmak üzereyiz. Yeni Âdem'in insanı hatırlatacak kısımları plastiklerden yoğrulacaktır. Bizlerden sonsuz geleceğe kalacak olan belki de budur.

facebook.com/okunacaknesne

online okumak için
issuu.com/okunacaknesne

PLASTİK

Yemişsiz ağaçlardan örülmüş çitler bir başkalık getirmedi çehremize. Saatin kaç olduğu önemsiz aydınlığın köründe. Tattım plastik sarmaşıklarla örtük varoşların tatlı ama az katlı derbeder açıklığını.

Işık sızmıyor. Hakim renk diye koyuluğu seçtik. Sabah ezanları dinmiş göklere ulaştırsa çıplak sesimizi. Kimliğimiz kaybolmuş sahile dökülen molozların içinde. Hafriyat yığını fildişi kulesine tünemiş şairler, köşe kapmaca oynanıyor. Annemiz çağırmayacak öğle yemeği hazır, diye; kırık kiremitlerin altında yatan hatıraları eleyip çıkarmadıkça.

Düzleyip sevimli işaretler koyuyoruz öyle sanılsın diye. Petrol rengi mutluluklar dilemek için çalıyoruz nalburların zillerini. Altımızda yapay böceklerle geziyoruz. Kuşları, asfaltta ezilmiş kedilerle besledik.

Işık ağırlığını yitirdi. Renkler parlak solgunluğa atandı fabrika işi bu mavilik gök değil, deniz değil, yer değil. Uçurtmamı kaybetmişim, rüzgar soldu.

Her şeyden soyutlamışım kendimi. Dünyadan, yolda yaralı köpekten, henüz yanan yeşil ışıktan, bağır bağır bağıran amansız korna sesinden, aşktan, bir hayattan bir başka hayata atılmaktan, yorgun argın kaldığım gecelerden o kadar soyutlamışım ki; gecenin bir yarısı kalkıp ağzımı kana kana dayadığım musluğa bile sinirlenmişim. Güneş tepemde çölde yürümeyi yeğlemişim. Rüyamı bozmamışım enerji sarf edip suya koşmamışım. Bırakmışım balkondan çöpü, sonraları yere düşerken çıkardığı sese uyuz olup balkona bırakmışım. Kokusunu mu? Diyorum ya artık umursamaz olmuşum, güneşten fazla mesai yapan insanlar görmüş acımamışım. Çünkü öyle bir öğretmişler ki bana acırsan acınacak duruma düşermişim ki düşmüşüm âlemin gözünde. Gözü onlarda kalsın hayatları çalmışlar, üç yüz beş yüz kâğıt parçasına. Unutmuşum enflasyon var, düşmüş üç beş kâğıt parçasına, anlamamışlar. Aslında onlar kendini soyutlamışlar belki de soyutlanmışlar ama bu işi yapanlar öyle ustalar öyle becerikliler ki hamd ede ede soyutlamışlar bunları, ama tam tersine inandırmışlar, hayal satmışlar sonra dolara çevirip. Beklemişler, malum enflasyon var ya değer kaybına hiç tahammülleri yoktur. Plastikten, ucuz mu ucuz toplum oluşmuş. Bizim gibi üç beş akıllı çıkmış, taş attıkları kuyunun başında. Ya atılan taşa ya da atan şahsa sövüyorlar. Sahi taş da kalmadı ya, pahada epey ağır, artık plastik atıyorlar kuyulara. Plastik enjekte ediyorlar insanlara, kanser hastalarına. Amaçları kanseri yok etmek değil, bu şekilde nasıl daha çok yaşatabiliriz ya da daha çok hastalık sahibi yapabiliriz olmuş dertleri. Yani anlaşılan plastik beyinlerden düşüncelerden yöneticilerden soyutlamışım kendimi. Amma iyi yapmışım. Siz daha soyutlamadınız mı kendinizi? Neyden olacak plastikten?

Ey güzel, sen ki bana derdi derman edensin;
şimdi, çekil önümden, diye ferman edersin,
senin yüzün canımın kıblesi olmuş bir kez,
ne yapsın, kıble mi değiştirsin bu can dersin?
Ömer Hayyam

İtiraf Ediyorum Aslında Korkak ve Tembel Olduğum İçin Yalnızım.

Sevmek sevilmek aşık olmak bir ihtiyaç olduğu için çoğu yalnız insan yolda el ele tutuşan mutlu bir çift gördüğünde "ah keşke benim de bir sevgilim olsa" diye iç geçirir, mutlu ailelerin yaşamlarındaki güzel şeyleri izlerken onlara özeniriz. Peki o mutlu aileler ne zor yollardan geçti? Hiç bunu düşünmeyiz. Kim bilir aralarında ne kavgalar geçmiş ne zorluklara ve acılara dayanmışlardır, bunlara pek kafa yormayız.

Gördüğüm çiftler arasında en çok halamla enişteminevliliğine imrenirim. Birbirlerini çok iyi tamamlıyorlar, her türlü zorlukla birlikte baş etmişler ve etmeye devam ediyorlar. Tabi onlar 80'lerin başında aşık olup evlenmişler. Artık devir başka devir, arzu çağındayız. Lüks ihtiyaçlar arttı insanlara hiçbir şey yetmez oldu. Eşya biriktiriyoruz tatmin olmuyoruz. Elimize ne geçse çabucak tüketmek istiyoruz buna aşk, sevgi, cinsellik ve evlilik de dahil.

Eğer elimde sihirli bir değnek olsa bütün yalnızları, sevilmeye muhtaçları eşleştirir, yalnız kimse bırakmazdım. Kötülükleri ve insana özel eksikliklerin tamamını yok ederim. Acı çekmişlerin, hayatta sevdiklerinden çok kö-

tülük görmüşlerin acılarını unutturuyorum.

Aslında iş biraz da toplumun zihniyetinin değişmesinden geçiyor. Ne satın aldıklarımız bizi mutlu ediyor ne tükettiklerimiz. Sahip olduklarımız aslında bizi tüketmeye başlıyor. İnsanlığımızı kaybediyoruz. Kocaman kalabalıklar arasında yalnız hissediyoruz. Aslına bakarsanız bunları yazarken kendi hatalarımla yüzleşiyorum ve gerçekten çok acı bir yüzleşme oluyor. Galiba bu acı iyileşmenin bir belirtisi. Tabi elimde bir sihirli değnek yok ve hayatın acı gerçekleri var.

Ancak sizler için ümit edebilirim.

Dilerim gerçekten kötü olanlar hariç, alkolik, genç, yaşlı, bedensel kusurlu, şişman, zayıf, uzun, kısa, çirkin, güzel, fakir, zengin, akıllı, aptal, tembel ya da çalışkan vs. herkes sevgiyi, aşkı, mutluluğu, hak ettiği her güzelliği bulsun.

Çevremde gördüğüm iyi adamların ve kadınların yalnız ve sevgisiz kalması terk edilmiş olması beni çok üzüyor. Kötüler sevgisini bir eziyet etme aracına dönüştürüyor ve gerçek sevgiye inanma ihtiyacı olanların iyi niyetinden bin parça kopuyor, karşılıksız sevgiye olan inançları çürüyor. Bazıları çıldırarak yalnız yaşlanıyor ve ölüyor. Bazıları ise hiç sevmediği kişilerle ömür boyu birlikte yaşıyor.

Ben fanzin'in bu sayısını yazdığım günlerde sevgilim tarafından terk edildim ama o dünyanın en güzel en nazik, en akıllı kadınlarından biridir.

Sert Ünsüz Okunmuyor, Eleştirilmiyor, Para kazandırmıyor ama yazmak bizi tedavi ediyor.

Eski sevgilimle Sert Ünsüz sayesinde tanıştık, sağ olsun

yılların dostu Eflatun baba benim gibi bir tembeli zorlayarak -ki bende ne gördü bilmiyorum- bir şeyler yazmaya ikna etti. İnsanlardan çabuk ümit kesmemek lazım. Ben de onu kırmamak için tembellikten vazgeçip kendimi zorladım ve yazmaya başladım. Eski sevgilim, itiraf etmek gerekirse uzun zamandır izlediğim yazdıklarından hoşlandığım biriydi. Kimse bedava yazmak istemediğinden veya benim gibi tembellikten yazar kadromuz kısıtlıydı. Cesaretimi topladım ve ona bizde yazar mısın diye teklif ettim. Biraz bekledi ve inanılmaz bir şey oldu; kabul etti. Tanıştığımız günden ilişkimizin bitişine kadar ince düşünen nazik bir insan oldu. Aslında kader çoğunlukla yaşamları birbirine benzer insanları karşı karşıya getiriyor. O da benim gibi işe girememişti ve bunun beraberinde gelen hem psikolojik hem maddi yükü kaldıramıyordu. Tabi o benden kat kat iyi eğitimli daha çalışkan ve zeki, orası ayrı konu. Ben kendi işimi kuracağım diye birçok sermayeyi batırmış, hayalci kibirli birisiyim.

Ülkenin durumu belli, belirli bir çevreye ait değilseniz ne kadar zeki olursanız olun iş kapıları size kapalı, hele Felsefe gibi ülkemizde hiç değer görmeyen bir alanda. Biz konuşup sohbet ettikçe psikolojik açıdan iyileştiğini gördüm. "Hiçbir işe yaramaz Ruhi" sonunda bir işe yaradı anlayacağınız. Bir süre sonra cesur davranarak benden hoşlandığından bahsetti açıkçası beni çok şaşırttı ve korkuttu. Hiç anlamadım niye benden hoşlanmış. Korkaklığımdan uzun süre bu durumu anlamazlıktan geldim. Aynaya kendime bakıyorum manasız bakan kocaman gözler koca bir burun, beyazlayan saçlarım sigara dumanından sarı renge dönmüş. O zamanlar 105 kilo civarında bir adamım. Eh bazen biraz flörtçü ve geveze

biriyim, belki bu yüzden sevmiştir. Belki hayal tacirliği yapıp kandırmışımdır. Neyse ben hayatımda tanıdığım en iyi kadınla, biraz destek biraz cesaret ve biraz kafamı kullanarak tanıştım. Ama yine her zamanki gibi aptalca davranarak ilişkinin sonunu getiren de ben oldum. O aralar okumuyor, yazmıyor ve düşünmüyordum.

Okunacak Nesne'miz pek okunmuyor, yazılara iyi-kötü "feedback" gelmiyordu ve bu bizi kızdırıyordu. Üstüne bir de omuzlarımızdaki maddi zorluklar eklenince iyice kızıyorduk. Bedava dağıtılan ve çok az okunan nesne, en az beş kişinin psikolojik rahatlamasına ve acılarını unutmasına yardımcı oldu. Hatta bazılarının başka işler yapmasına vesile oldu. (Çekirgem'e buradan selam. "Hiç yapamam" dediği onca işi mükemmel şekilde yaptı.) Para olmayınca ve işin içine kibir de karışınca aslında paradan daha önemli olan bir yere ait olma, dostluk kurma ve paylaşma gibi en insani gereksinimlerimizin şuncağız Okunacak Nesne sayesinde karşılandığını unuttuk. En çok da ben unuttum. Plastik temalı bu son sayıyı çıkarmak için benim aklımın başına gelmesi gerekiyormuş. Düşünün 9 ay sürdü. Eflatun babayı da o ara saçma bir laf edip kırmıştım. Ulen salak Evren! Kim seni güldürecek, saçmalıklarına kim katlanacak, seni kim düşündürecek? O lafı ederken düşündün mü hiç! Canım dostumla tekrar barıştığımıza o kadar seviniyorum ki... Uzun zamandır başıma gelen en güzel şey, seninle tekrar eskisi gibi dost olmak oldu. (Demek ki bir gönülde iki yaren olmuyor birinden birini kaybetmek lazım :P nasıl kıvırıyorum ama hahahaha.)

İyi bir aşık olmak ve sevilmek için benim gittiğin yolun tersinden gidin. Önce kendinizi tanıyın, cesur ve çalışkan olun.

Aslında teorik kısmı iyi kötü biliyorum ama işler pratikte zorlaşıyor. Aşk öncelikle iyi niyet ve cesaret işidir. Yalnız kalmamak için ortak çaba, incelik, anlayış ve vakit, sabır lazım. Arkadaş olmak için bile bu çaba verilmeli. İtiraf etmek gerekirse ben ne kadar istesem de yalnız kalmaya mahkumum. Aslında ben Peter Pan'ın Neverland alemine aittim ve Tinker Bell'in gelip kafama sihirli sopasıyla vurması gerek. Bir kere rahatıma düşkünüm ve pratik yaşamayı severim aceleci, tembel ve hatta ne kadar törpülemeye çalışsam da egoist ve sorumsuz bir insanım aşık ya da maşuk olmak için pek uygun tip değilim. Hele evlilik bana hiç uygun değil. Bunca kötü huyuma rağmen benim de karşıma gerçekten evlenmeyi hak eden, kendimi onun için değiştirmeyi düşündüğüm iyi bir insan çıktı. Ama ben her zamanki vurdumduymazlığımla onu kaybettim.

Ben Ankaralıyım ve sıklıkla kitap almak veya sohbet için Aksoy pasajındaki Fırat Sahaf'a uğrarım. O zamanlar sevgilimle artık evlilik hakkında acemice uzun konuşmalar yapıyorduk. Yaşlarımız otuzu geçmiş ama iki acemi aşık gibiydik. Benim neyim eksikti sanki! değişebilirdim. Nah değişirsin! Sanki yukarıdan gelen bir sinyalmişçesine benim bu durumumu anlayan evli müşteriler, eşleriyle ilgili sorunlarından bahsedip bana imreniyor, bekarlığın güzelliğinden bahsediyordu. Ben onları hiç takmıyordum tabi çünkü körkütük aşıktım! Fakat gerçek dünyanın işlerinde bocaladım ve testi geçemedim bu da ilişkinin sonunu getirdi. Leyla'yı üzdükten sonra Mecnun olsan ne

fayda. Tak sepeti koluna herkes kendi yoluna.

Yapay Zekadan iyi Aşık olur mu?

Belki gelecekte akıllı telefonlara yüklenen yapay zekalı aşıklar sayesinde yalnızlık sorunumuz çözülecek. En çok benim gibi kolaycılara lazım böyle bir uygulama. ''Her'' Filminde görmüştüm. Adam eşinden yeni ayrılmış işletim sistemi ile sohbet ediyor. Yapay zekalı işletim sistemi vücut (onu da sonradan kiralama sistemiyle elde ediyor) hariç bir aşığın verebileceği her şeyi sevgi, hoşgörü, anlayış, hoş sohbet gibi bütün fonksiyonlara sahip. Trip atmıyor tuzak soru sormuyordu tabi filmin sonunda adamı başka bir gelişmiş yapay zeka ile aldattı.

Ah vah yazık neden bitti bu ilişki? Round 1 Fight! Artık Maskelerimiz Yok ve Aşkımız Buraya Kadar!

Kendi gözlemlerimden ve deneyimlerden aktarırsam bana göre evlilik öncesi ilişkilerde taraflar ne kadar iyi olursa olsun her şeyin bir sınırı var. Sınırlar aşılınca kavgalar başlar. Gerçekten hissedilenlerin ve düşünülenlerin dile getirildiği yer kavgalardır. Yalnız kalmayalım bir çift göz bize sıcacık baksın içimizi ısıtsın, yumuşacık bir ten bizi sarsın diye neler çekeriz.

Kavga başladığında sevgililer artık maskelerini indirmiş ve içlerini kemiren bütün kuruntularını karşı tarafa dökmeye hazırdır. İlişkide yanlış giden ve eksik olan ne varsa söylenir. Galiba bu bir ilişkide sonun başlangıcıdır. İki kişiden biri öfkelenir, sesini yükseltir. Sesini yükseltmeyen ise pasif bir biçimde ayrılık sinyalini verir. Ayrılık sinyali verirken hangi biçim daha cesurca hangisi daha çok merhamet içeriyor veya ilişkinin devam etmesi için hangisi açık kapı bırakır bilemiyorum. Güzel başlayan ilişkilerin

iletişim eksikliği yüzünden bitmesine çok üzülüyorum. Duygular düşünceyi bozduğundan çıkarımlar kusurlu hatta çok kusurlu olabilir.

Önce iki taraf birbirine kulak vermeyi bırakır çevredekilerin sözlerine kulak verirler. Çevredeki hiçbir şeyden memnun olmayan, fitne kumkuması, evlilikte ve aşkta çok tecrübeli teyzelerin emmilerin söylediklerinin de ayrılıklarda çok payının olduğunu bilmek gerek. Birbirini seven ve birlikte gelecek kurmak isteyen iki yetişkin insan kimsenin laflarına kulak asmamalı önce kendilerine güvenmeliler. Gerçekçi ve mantıklı olmalı ama hayatta neyin garantisi var? Neredeyse tesadüf eseri var olduğumuz şu dünyada aşkın kendisi bir sürprizdir. Önce çok şaşırtır sonra çok yorar. Özgürleştirir ya da esir eder.

İşte yazının sonuna geldik sayın okuyucu, tabi eğer var isen. Eğer sizi gerçekten seven birini bulduysanız elini ilk gördüğünüz andan itibaren sıkıca tutun ve hiç bırakmayın, kıymet bilin, tembel ve korkak olmayın, deneyin, cesaretli olun, ciddi olun, ümitli olun, neşeli olun.

Ha bir de Sert Ünsüz'e yazar olun.

Bir başka yazıda görüşmek üzere, hepinize iyi günler dilerim.

"Angara'da yollarımız bükülür,
Gözümüzden kanlı yaşlar dökülür.
Herkes sevdiğiyle gülüp oynarken,
Köşelerde benim boynum bükülür."

Ankaralı Jazz Sanatçısı Engincan

Bizim Beyin Takımı

"Sekizimiz odun çeker
Dokuzumuz ateş yakar
Kaz kaldırmış başın bakar
Kırk gün oldu kaynatırım kaynamaz"

Bu kez fazla ileri gittin.

"Hayvan düşünmeyen insandır."

Filozoflara dil uzatmandan bıktım, usandım. Sen kim oluyorsun da o büyük insanların söylediklerini küçümsüyorsun. Sadece Yalnızca sözlerini değil, filozofları da küçümsüyorsun.

"Var isen öyle düşünüyorum."

Hayır küçümseyemezsin. Onlar da insan ama senin benim gibi değiller. Onlar eli öpülesi muhterem kişiler.

"Beni güçlü kılmayan şey öldürür."

Ne demek ömrümde bir kitap okumadın. Okudum, yüzlerce, binlerce, on binlerce kitap okudum. Daha üç yaşındayım. "Prens VII ve Cüce Pamukları"nı okudum. Ne sandın ya iki yaşında konuşmayı söktüm. İki buçuk yaşında harfleri öğrendim. Üç yaşında da okur-yazar oldum. Dört yaşımdan beri günlük tutuyorum. "Brahman Mızıkıcıları"nı hediye etmişlerdi dört buçuk yaşımdayken. Hele yaş günümde gelen "Kırmızı Kızlı Başlık"a bayılmıştım. Sonra karne hediyesi olarak "Harika, Aliş'in Diyarında"yı bir gecede bitirmiştim. İlkokula başladığımda dev bir kitaplığım vardı.

Harçlıklarımı biriktirir kitap alırdım hep. O yaz "Seviş ve Barış"a param yetmemişti de ağlayarak eve dönmüştüm. Babam çok üzüldüğümü görünce, kendi kitaplığından "Kara Anne Nina"yı vermişti okumam için.

Okulumuzun kitaplığının anahtarını vermişlerdi, benden başka kullanan yoktu çünkü. "Karıma Sor Kardeşler"i okurken uyuya kalmış, okulu üstüme kilitlemişlerdi. Dışarı çıkamayacağımı anlayınca kütüphaneye geri dönmüş "Notre Dame'da Kamguru"yu okuyarak sabahı etmiştim. Ailem başıma bir iş geldiğini sanıp az daha delireyazıyormuş.

Bana öyle sırıtarak bakma, bu ifadenin altındaki kıskançlığı görmüyor muyum sanıyorsun. Senin isimlerini bile aklında tutamadığın filozofların kitaplarını ortaokulda okumaya başladım ben. Mesela "Böyle Züğürttü Berdüş"ü, "Saf Eleştirinin Aklı"nı, "Traktör Uz Politik Us", efendime söyleyeyim "Metafiziğin Aşkı"... Traktörle politika felsefe ile ne ilgisi mi var. Okumamışsın bilemezsin tabi. Adam traktörün ardında bıraktığı geometrik şekillerden yola çıkarak felsefe yöntemi geliştirmiş. Mantıksız mı. Bilip bilmeden konuşmazsan iyi edersin.

"Dinin Görüntübilimi" biraz ağır gelmişti ama ikinci okuyuşumda ne demek istediğini anladım. Adam dindarmış gibi görünenlere çatıyordu. Bir çuval zırva mı. Sen gazetelerin köşe yazılarını bile okumaya üşeniyorsun, "Kavram Kaygısı" nedir nereden bileceksin. "Var Ol Usçuluk"tan tek satır okudun mu. Ne gezer. "Diyelastik" düşünmeyen yarım akıllının birisin. "Megafizik"i hiç duymamışsın.

Ben diyorum bilim, sen diyorsun ne biliyim.

Sümbülzade Vehbi'nin Şahte Şiiri

Sümbülzade Vehbi, 18.yüzyılda yaşamış bir şahsiyet. Tevatür odur ki bir gün padişahın huzuruna çağırılır. Hiç işi gücü olmayan, durduk yere kaşıntısı tutan padişah kendisine "bana öyle bir şiir yaz ki bir mısrasını okuyunca içimden seni öldürmek, bir sonrakini okuyunca ise ödüllendirmek gelsin" der. İşte bu buyruğun ardından, tamamını yayımlamakta hicap duyup, bir beyitiyle yetindiğim şiir ortaya çıkar.

"Azm-u hamam edelim, sürtüştürem ben sana,
Kese ile sabunu, rahat etsin cism-u can."

Bahsi geçen şiir, muhtemelen 20. yüzyıl eseridir. Hemen hemen her namlı müteveffa şairin mezarında fır dönmesine sebep olabilecek böylesi "fake" şiirler mevcuttur. Örneğin; Neyzen Tevfik'e mal'edilen "Ne Ararsın Tanrı ile Aramda" gibi.

Söz konusu şahsiyetin III.Selim'e sunduğu bir dîvan vardır. Fakat bu divanın, internet sitelerinde dolaşan ve pornografik öğeler taşıyan şiiri kapsadığına dair elimizde hiçbir delil yoktur. Üstelik edebiyat meraklısı internet kullanıcılarının bir tanesinin bile beş bin beyitten fazla tutan bu dîvandan başkaca tek bir kelime dahi bilmemesi düşündürücüdür.

Şiirde ne anlama geldiği sadece yazanı tarafından bilinebilecek, icat kelimeler mevcuttur. Birkaç örnek; "içurem", "sürtüştürem", "azm-u hamam", "lal-u şarap", "drahsan"…

"Lal-u şarap" bana en ilginç gelenlerinden. "U" veya "ü" Farsçada bağlaçtır. Sahte şairimizin "kırmızı şarap" demeye çalıştığı açık. Fakat "u"/"i" ile izafet terkibi yapılamıyor, "ı" veya "i" harflerini kullanması gerekiyor. Şiirde

“şarap” kelimesi de yeni duruyor, çünkü Arapça kökenli bu kelime “p” ile değil “b” ile yazılıyor. Türkçede kelimelerin sonunda yumuşak sessiz bulunmadığı için daha sonra sert sessize dönüşüyor. “Bâde”, “hun-i can”, “hamr”, “mey”, “rahik”, “unuşe”, kırmızı şarap karşılığı “ateş-i ter”, “kümeyt” vb. kelimeler kullanılabilirdi. “Kırmızı” karşılığı kelimenin yazılışı “la’l”, ismini alüminyum oksidi bir taştan alıyor. Terkibi bir gayretle “lal-ı şarab” diye düzeltmeye çalışsak bile mısrada anlamını bulamıyor. “Şarap kırmızısı”nın içilebilir olduğunu söylemek müşkül.

Örneği yeterli görüyor, diğerlerini irdelemiyorum. Küçük bir incelemeyle herkes daha fazlasını bulabilir. Şiirin asıl macerasını bilmekten uzağız. Hangi muzip dimağ üretmiş ve Vehbi Efendi’ye hediye etmiş bilemiyoruz. Yeri ne dîvan ne de halk edebiyatıdır. En torpilli haliyle, en fazla “yeraltı edebiyatı” sayılabilir.

Şiirin aruz vezniyle uzaktan yakından ilgisi yok. Hece ölçüsünü tutturmuş olması belki başarı sayılabilir. Ne vahimdir ki internet, her sakallıyı dedesi sananların kainatı olmuş durumda. Oysa aynı kainat, araştırıp doğrusunu bulma olanağı da sunuyor.

---

yumak	**Teslis**
bak her yerde açık kollarım ben var ya ben gittikten sonra da seni sarar sarmalarım	Etim, kanım, anladım. Yine kurban lazım.

Söylemeden suçumu kestin cezamı
yatırdın hep kör karanlık zindanlarda
Üzerime yaptırdın duble otoyol
güneşten çatlamış tenim isyanlarda

vurma yârim vurma hiç insaf yok mu
hem dosta hem düşmana güldürdün beni
senin aşkından ölmüşüm çok mu
ramazan davuluna döndürdün beni

Saçlarını boynuma doladın düğüm
vurdun ya altımda duran iskemleye
sürükledin ardında boğuluyordum
ne ettim ki ben sana bu kinin niye

vurma yârim vurma hiç insaf yok mu
hem dosta hem düşmana güldürdün beni
senin aşkından ölmüşüm çok mu
ramazan davuluna döndürdün beni

Senle ne mutluydum el ele göz göze
gittin derbeder ettin beni sevgilim
Şimdi senin gezdiğin viran yerlerde
tükürülüp üstüme basılmış benim

TIRNAK İÇİ "PLASTİK"

"Kullanılmayan plastik bir sinek öldürücü pat-patla karıştırılan taze bir çorbayı mı yoksa tertemiz bir hastane oturağına konulan bir çorbayı mı içmeyi tercih ederlerdi? Katılımcılar iki seçeneğe de 'Teşekkürler kalsın' diye yanıt vermişti."

Alex Boese, *Kafası Güzel Filler*

"Aslında çoğu mürit bu arada tekkenin hiç şüphesiz keyfini çıkarıyordu. Ortalıkta pek çok kucaklaşma ve pek çok kahkaha vardı. Frances Fitzgerald, çiftliği, "Kentli genç işadamları için burası sanki bütün yıl süren bir yaz kampıydı" diye tanımlar. Bu tatlı rüyanın kötü tarafı ise, cinsel yolla bulaşan bel soğukluğu, herpes, idrar yolu iltihabı ve AIDS gibi hastalıkların gittikçe yayılmasıydı. 1984'te kömünde prezervatif ve plastik eldiven takmadan cinsel ilişkiye girmek yasaklandı."

Anthony Storr, *Öteki Peygamberler*

"Doğrusu, ben beyin cerrahı olma isteğiyle büyümedim. Aslında çocukken, "Görünen Kafa" maketini yapma girişiminde bulundum ama gözler yuvalarından düşüp mutfak masasının altına yuvarlandığında, o dehşet verici plastik insan kafası benzetmesini fırlatıp attım."

Frank Vertosick, *Beynine Bir Kez Hava Değmeye Görsün*

"Paslanmayan bira kutularıyla çöplüğe dönen kırların, sanayi atıklarıyla kirlenen su kaynaklarının ya da yakıldıklarında kanserojen maddeler yayan ve bakterilerle ayrışamayan plastiklerin farkına varmış bulunuyoruz."

James L. Adams, *Bir Mühendisin Dünyası*

yiyip içip yatarlar
yazmak dururken
güç toplarlar
koşturmacaya

evleneceksin
çiftleşeceksin
peter pan gibi
uçmak hayali
acıklı zıplayış
mayışmış
bezgin

sabahın tadı
plastik
metal
karbon
soluk
kucak dolusu
yaz sıcağı

otobüsler
metrolar
tıka basa
zorunluluk
mutsuz yüzler
yanak yanağa